

**Gemeente
Haarlem**

Beleidskader wijkplatforms

Samen de stad maken

21 december 2023

Guda Kay

Programma's en gebieden

Inhoudsopgave

Beleidskader wijkplatforms	3
Inleiding	3
Beschrijving wijkplatform	3
Totstandkoming wijkplatforms	5
Ondersteuning vanuit de gemeente	6
Gerelateerd beleid	7
Evaluatie	8
Bijlage 1 Voorbeeld beoogd wijkplatform Indische Buurt-Noord	9
Bijlage 2 Toelichting rechtsvormen	10
Bijlage 3 Uitgangspunten subsidieregeling	13

Beleidskader wijkplatforms

Inleiding

Veel Haarlemmers hebben ideeën om hun buurt, wijk of de stad mooier of beter te maken. Bewoners zijn op tal van manieren actief, soms via de wijkraad, vaak op andere wijze. Zij voelen zich betrokken bij hun buurt of bij specifieke onderwerpen die zij belangrijk vinden. De gemeente wil actieve bewoners en andere partijen stimuleren om zich in te zetten voor leefbare wijken. Zij nodigt bewoners uit om zich met elkaar te verbinden in wijkplatforms en zal deze ontwikkeling ook actief ondersteunen.

De gemeente beseft dat deze transitie een verbeter- en moderniseringsslag is die vraagt om een cultuurverandering die de gemeente samen met de betrokken partijen in wil gaan. Wijkraden die dat willen kunnen zich - binnen de uitgangspunten van dit beleidskader - doorontwikkelen tot wijkplatform, zodat hun opgebouwde kennis en kunde, netwerken en communicatiekanalen behouden blijven voor de wijk.

Beschrijving wijkplatform

Definitie wijkplatform

De betrokkenheid van bewoners staat voorop. Een wijkplatform bestaat daarom in de kern uit samenwerkende actieve bewoners (tenminste 3 personen) die zich inzetten voor hun wijk met daaromheen een netwerk aan partijen die actief zijn in de wijk (initiatiefnemers, maatschappelijke organisaties, woningcorporaties, (sociaal) ondernemers, zelforganisaties, stichtingen, etc.). Bij maatschappelijke organisaties kan gedacht worden aan Buurts, SportSupport, scholen, kerken, moskeeën, bibliotheken, buurthuizen, speeltuinverenigingen, jongerenorganisaties, vrijwilligersorganisaties, sportverenigingen, volkstuinverenigingen en zorginstellingen. Allemaal partijen die mogelijk actief zijn in een wijk, kennis hebben over de wijk, die een eigen netwerk hebben en waarmee verkend kan worden welke gemeenschappelijke doelen en opgaves er zijn en hoe er samengewerkt kan worden.

Een wijkplatform vormt hiermee een netwerk dat bewoners onderling en partijen in de wijk verbindt. Met elkaar wordt gewerkt aan betere buurten en wijken door het vergroten van de betrokkenheid van bewoners bij hun straat, buurt of wijk. Iedereen is welkom die wil bijdragen én wil samenwerken. Als minimale gebiedsgrootte gelden de huidige wijkraadsgrenzen; samenvoeging van gebieden is mogelijk. Er is één wijkplatform per wijk. Aangezien wijken bestaan uit bewoners die verschillend denken en doen, kan een wijkplatform niet 'namens de wijk' spreken.

Vorm en werkwijze

Een wijkplatform kiest zelf de vorm en werkwijze die voor hen het meest effectief is en passend is bij het DNA van de wijk. Dit vraagt om maatwerk per wijk. Een veelgenoemde vorm is een vaste kern met daaromheen een netwerk aan betrokken partijen en samenwerking via werkgroepen of rondom initiatieven, waar nodig wijkoverstijgend. Het idee is dat een vaste kern faciliterend, verbindend en een schakelpunt voor informatie is. De gemeente voorziet het wijkplatform van informatie om deze rol goed te kunnen vervullen. Hiervoor onderhouden de gebiedsverbinders korte lijnen met de wijkplatforms. De organisaties in de wijk en de bewoners vormen samen de flexibele schil en zijn deskundig op inhoud of competenties. Een vaste kern hoeft niet van alle initiatieven op de hoogte te zijn; zaken mogen naast elkaar groeien en bloeien. De vaste kern kan zorgen voor verbinding en kennisdeling binnen het netwerk en bijdragen bij aan de continuïteit en

herkenbaarheid van het wijkplatform. De samenstelling kan wisselen en deelname kan voor korte of langere duur zijn.

In bijlage 1 staat een voorbeeld van de samenstelling van het beoogde wijkplatform in de Indische buurt Noord. Het wijkplatform bestaat in de basis uit bewoners met een dagelijks bestuur en diverse (tijdelijke) werkgroepen. Twee keer per jaar is er een breed wijkoverleg tussen bewoners en organisaties die actief zijn in de wijk o.b.v. vooraf afgesproken thema's met als doel informatieuitwisseling en waar mogelijk afspraken over samenwerking op specifieke onderwerpen.

Thema's en onderwerpen

Een wijkplatform bepaalt zelf voor welke thema's en onderwerpen zij zich wil inzetten, binnen de wijk of wijkoverstijgend. In de ene wijk speelt ook meer dan in de andere. In de basis gaat het om samenwerking met bewoners en andere in de wijk aanwezige partijen voor een prettige en leefbare wijk. Het netwerk is gericht op de wijk en de wijkgemeenschap en staat in contact met de gemeente. Het gaat om aandacht voor de sociale samenhang en leefbaarheid. Gemeenschappelijke thema's kunnen zijn: het vergroenen van de wijk, openbare orde en veiligheid, verkeer, ruimtelijke ordening of het organiseren van sociale ontmoetingen in de wijk. Per thema kan bekeken worden wat en wie er nodig is. De ene keer zal dit binnen de wijk zijn, dan weer meer wijkoverstijgend. Wel is het wenselijk dat (de kern van) een wijkplatform minimaal de wijk informeert over de activiteiten die zij zelf ontplooiën. Dit kan bijvoorbeeld via een wijkkrant, website, sociale media, (digitale) nieuwsbrieven, flyers, spreekuren of bijeenkomsten.

Enkele voorbeelden van een werkwijze met samenwerking in werkgroepen of via initiatieven die de gemeente met de transitie naar wijkplatforms verder wil stimuleren (niet uitputtend):

De wijkraad Indische Buurt Noord heeft een werkgroep Groen die zich bezighoudt met het vergroenen van de wijk via geveltuinacties, aanpak van boomspiegels, vergroeningstips en een buurtvergroeningsplan. Daarnaast is er de werkgroep Indische buurttuin. Samen met vrijwilligers wordt de tuin onderhouden en er worden activiteiten georganiseerd voor jong en oud. De werkgroep Groen werkt hierin samen met o.a. Buurts, gemeente, Ymere en de stichting Doetuinen. Ook is er een projectgroep die meedenkt over de inrichting van het Nieuw-Guineaplein, activiteiten rondom de opening en het onderhoud van het plein.

De buurtcoöperatie Garenkokerskwartier is ontstaan uit een gezamenlijke aanpak van duurzame energie, groen en zorg in de wijk. Inmiddels is er ook aandacht voor vergroening van de wijk en de buurtcoöperatie organiseert allerlei buurtactiviteiten, zoals het Garenkokerscafé, samen zwerfafval opruimen, voetbaltoernooi, burendag, Sint Maarten actie en kerstviering.

De wijkraad Scheepmakersdijk heeft voor alles wat van invloed is op de wijk werkgroepen opgericht, zoals AED, Activiteiten, Bouw, Communicatie, De Koepel, Gemeente, Groen, Haven, Jeugd, Lobby, Milieu, Verkeer en Visie. Dit om bewoners op de hoogte te houden van alle activiteiten, maar ook alle veranderingen in de wijk, de plannen en vragen van de gemeente, vandaag en in de toekomst.

De wijkraad Molenwijk heeft verschillende werkgroepen zoals Buurtouders, Groen, klankbordgroep Molenpark/plas, klankbordgroep Zuid Schalkwijkweg. In het Open Koffie Huis houdt de wijkraad wekelijks spreekuur en samen met maatschappelijke organisaties in de wijk worden buurtmaaltijden en de buurtcamping georganiseerd.

Formele organisatievorm mogelijk, niet verplicht

Een wijkplatform is vrij om te bepalen hoe zij zich willen organiseren. Een formele rechtsvorm biedt voordelen als gaat om het openen van een zakelijke rekening, het beperken van hoofdelijke aansprakelijkheid en brengt structuur met zich mee als het gaat om het aanstellen van een bestuur

en het bijhouden van een (financiële) administratie. In bijlage 2 staan verschillende rechtsvormen toegelicht met de belangrijkste voor- en nadelen op een rij en is aangegeven hoe de situatie kan zijn als er geen rechtspersoon is. Het oprichten van een vereniging met een beperkte rechtsbevoegdheid vereist weinig voorwerk en de formaliteiten zijn beperkt; er is geen notaris nodig. De nieuwe wijkraad in de Krim heeft dit proces recentelijk doorlopen. In de overgangperiode verzorgt de gemeente informatie en ondersteuning op maat om wijkplatforms hierin te helpen een keuze te maken wat voor hen de meest passende vorm is.

Cultuurverandering

De ontwikkeling naar wijkplatforms vraagt om een open en samenwerkende houding, gericht op vertrouwen in elkaar en gelijkwaardigheid. Het gaat om waardierend samenwerken en het bundelen van krachten, kennis en inzet van verschillende organisaties en bewoners; ieder met zijn eigen waarde en talenten is welkom in een wijkplatform. Inzet moet vrijwillig, leuk en behapbaar blijven.

Het wijkplatform is een netwerk van mensen die zich voor hun buurt of wijk willen inzetten of invloed willen uitoefenen op hun woonomgeving. De blik van een wijkplatform is op de wijk gericht, op de vraagstukken die er in de wijk spelen. Samen met partijen en organisaties die al in de wijk actief zijn en de gemeente kunnen deze vraagstukken opgepakt worden. Wijkplatforms hebben in tegenstelling tot een wijkraad geen kerntaak als het gaat om het beïnvloeden van de gemeentelijke besluitvorming via participatie en inspraak. Wel kan een wijkplatform helpen om belangen in de wijk inzichtelijk te maken en bijdragen aan het tot stand komen van een passende participatiestrategie voor nieuw beleid of nieuwe projecten die in de wijk aan de orde zijn. Ook kan een wijkplatform bewoners de weg wijzen hoe zich te organiseren, helpen de weg naar de gemeente te vinden of zelf meer zeggenschap te nemen over hun eigen leefomgeving. Een wijkplatform is geen zelfstandig orgaan dat een standpunt uitdraagt namens de wijk. Dit doet geen recht aan de bewoners die een andere mening hebben. Wel staat het wijkplatforms vrij, zoals iedere andere Haarlemmer en organisatie ook kan, om de gemeente van (on)gevraagd advies te voorzien.

De cultuurverandering geldt ook voor de gemeente. In het kader van versterken van de lokale democratie werkt de gemeente aan de actualisatie van het participatiebeleid (zie paragraaf gerelateerd beleid) en wil de gemeente de kracht van de samenleving vergroten door eigen initiatief te stimuleren en ruimte te maken voor mensen om verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf en hun omgeving. Waarbij iedere wijk zijn eigen karakter en eigen vraagstukken heeft. De gemeente is hierin een samenwerkingspartner die verbindingen legt, maar niet oplegt. Doel is het bieden van perspectief en zo min mogelijk procedures. Dit past binnen de gemeentelijke organisatieontwikkeling om te werken vanuit de gedachte van 'Ja, mits' in plaats van 'Nee, tenzij'.

Totstandkoming wijkplatforms

Rondom de invoeringsdatum van dit beleidskader zal de gemeente de inwoners informeren over de komst van wijkplatforms en de mogelijkheden om daar zelf een rol in te spelen. Mogelijke geïnteresseerden brengt de gemeente met elkaar in contact. De pagina [Wijkraden | Gemeente Haarlem](#) wordt gedurende 2024 aangepast met informatie over en doorlinks naar de wijkplatforms.

Verder worden ook wijkraden, partijen die in de wijk actief zijn, stadmakers en actieve bewoners (bijv. aanvragers Leefbaarheid- en Initiatiefbudget) gevraagd om tijdens netwerkbijeenkomsten mee te denken over de vorming van wijkplatforms. Ook is al bekend dat een aantal wijkraden die zich willen doorontwikkelen naar wijkplatform het voortouw in de transitie willen nemen.

In wijken waar minder vanzelf een wijkplatform tot stand komt of sprake is van een moeizame samenwerking tussen partijen, zal de gemeente inspanningen leveren om betrokken partijen in de wijk bij elkaar te brengen. Denk aan overleg met sleutelpersonen, maatschappelijke organisaties die in de wijk actief zijn of gevestigd zijn, zelforganisaties en stichtingen. Het kan zijn dat een wijkplatform in sommige wijken te hoog gegrepen is, dan is de inzet op ondersteuning van kleinschalige buurtinitiatieven gericht op ontmoeting en verbinding belangrijker.

Waar mogelijk trekt de gemeente samen op met Buurts met als uitgangspunt het benutten van de kracht van de wijk. Vanuit de sociale basis faciliteert en ondersteunt Buurts inwoners die iets voor een ander willen betekenen zoals bewonersinitiatieven, vrijwilligers, mantelzorgers, lotgenoten en ervaringsdeskundigen. Ten aanzien van de wijkplatforms kunnen de sociaal makelaars van Buurts een ondersteunende rol vervullen vanuit hun verbindingsfunctie in de wijk en werken daarin samen met de gebiedsverbinders van de gemeente. Als aanvullende inzet van Buurts nodig is, zal de gemeente hierover het gesprek met Buurts aangaan.

Ondersteuning vanuit de gemeente

De gemeente biedt op verschillende manieren ondersteuning. De gebiedsverbinder blijft vanuit de gemeente het eerste aanspreekpunt voor een wijkplatform. Om wijkplatforms op weg te helpen faciliteert de gemeente in 2024 in samenwerking met externe partijen informatieavonden en biedt een menukaart aan workshops en ondersteuningsmogelijkheden. Te denken valt aan onderwerpen als community building (bereiken en betrekken andere doelgroepen), rechtsvormen, financiën, werken met sociale media, cursus begrijpelijk schrijven voor websites en nieuwsbrieven en digitale communicatietools. Een deel van het aanbod zal generiek zijn voor alle wijkplatforms en een deel het ondersteuning op maat voor specifieke vraagstukken waar een wijkplatform mee worstelt. De gemeente heeft hiervoor middelen gereserveerd binnen het programma Versterken Lokale Democratie. Dat geldt ook voor de notariskosten die verbonden zijn aan de omzetting naar een rechtsvorm, met een maximum van 1.000 euro.

Verder stimuleert de gemeente kennisdeling tussen wijkplatforms om te leren van goede voorbeelden, denk aan het gezamenlijk organiseren van netwerkbijeenkomsten als Mooi door Noord en Expeditie Zuid-West om het wijkoverstijgende netwerk te versterken. Bijvoorbeeld door presentaties uit de verschillende wijken en het delen van informatie over actuele thema's die spelen binnen de gemeente. Wijkplatforms kunnen met elkaar geslaagde initiatieven delen over hoe zij de samenwerking binnen de wijk vormgeven, hoe zij met bewoners communiceren en de verbinding leggen met groepen zoals jongeren en mensen met een migratieachtergrond.

Basisbudget

Een groep bewoners die voor langere tijd met elkaar wil samenwerken, zich in wil zetten voor vraagstukken die spelen in de wijk, de wil heeft om samen te werken met andere partijen in de wijk en geen partijen bij voorbaat uitsluit, kan bij de gemeente subsidie, het basisbudget, aanvragen om zich als wijkplatform te organiseren. De uitgangspunten voor de subsidieregeling staan nader toegelicht in bijlage 3. De subsidiegelden die gekoppeld zijn aan de verordening op de wijkraden worden ingezet als basisbudget voor de wijkplatforms. Voor bestaande wijkraden geldt een overgangsregeling van een jaar tot 1 januari 2025.

Er worden vanuit de gemeente aan wijkplatforms geen eisen gesteld t.a.v. de samenstelling van het dagelijks bestuur, de duur van het lidmaatschap of de frequentie van het informeren van de wijk. Wel is het wenselijk dat de kern van een wijkplatform minimaal de wijk informeert over de activiteiten die zij zelf ontplooiën. Ook hoeven er geen verkiezingen in de wijk te worden gehouden of een openbare jaarvergadering te worden gehouden. Het kan zijn dat vanuit de gekozen rechtsvorm wel bepaalde verplichtingen gelden.

Als een subsidieaanvraag niet voldoet aan het beleidskader wijkplatforms biedt het college de gelegenheid om de aanvraag aan te passen. Als er meerdere aanvragers zijn in 1 wijk, zal de gemeente het gesprek aangaan met de betrokken partij(en) om alsnog de mogelijkheden te verkennen om te komen tot één wijkplatform.

Indien partijen niet met elkaar willen samenwerken kan dit in het uiterste geval toe leiden dat in een wijk aan geen enkele partij het basisbudget wordt toegewezen. In dat geval blijft het geld beschikbaar voor de wijk en kunnen initiatiefnemers uit de wijk via het Leefbaarheid- en Initiatiefbudget hier een beroep op doen om hun initiatief te financieren, zie volgende paragraaf.

Leefbaarheid- en Initiatiefbudget

Initiatiefnemers in Haarlem kunnen een beroep doen op het Leefbaarheid- en Initiatiefbudget (L&I) en subsidies voor groeninitiatieven, groene daken, energietransitie, cultuurstimuleringsfonds en sport. Deze subsidies zijn voor iedere inwoner van Haarlem toegankelijk en lopen niet via het wijkplatform. (De vaste kern van) een wijkplatform is financieel ook niet verantwoordelijk voor subsidieaanvragen van bewoners of organisaties voor activiteiten of initiatieven in de wijk.

Digitaal initiatievenloket

De gemeente wil het ondersteuningsaanbod voor bewonersinitiatieven gaan stroomlijnen. In 2024 wordt een prototype van een 'digitaal initiatievenloket' ontwikkeld en getest. Bedoeling is dat alle gemeentelijke ondersteuningsmogelijkheden (budgetten, faciliteiten als het InitiatievenCafé en de Haarlemse Initiatieven school) hier eenvoudig te vinden zijn.

Gerelateerd beleid

Burgerparticipatie en overheidsparticipatie

Participatie is een moment om als gemeente in contact te zijn met haar inwoners. Participatie geeft Haarlemmers de mogelijkheid om, naast de gang naar de stembus eens in de vier jaar, betrokken te zijn bij lokaal beleid. En, waar mogelijk, zeggenschap te hebben over hun directe leefomgeving. In Haarlem betekent participatie dat de gemeente bewoners vraagt mee te doen in een initiatief van de gemeente (burgerparticipatie), of dat de gemeente meedoet in een initiatief van bewoners (overheidsparticipatie) als dit bijdraagt aan de ambities van de stad (het bestuur).

Burgerparticipatie

Met de actualisatie van het participatiebeleid werkt de gemeente aan een zorgvuldig en transparant proces voor burgerparticipatie rondom gemeentelijk beleid, projecten en opgaves ([Aanpassing participatiebeleid | Gemeente Haarlem](#)). Waarbij duidelijk is wie welke rol heeft en waarover inwoners precies kunnen meepraten. In het participatiekader wordt uitgegaan van drie participatieniveaus: meedenken, meedoen en meebeslissen. Bij meebeslissen krijgen bewoners meer zeggenschap.

Wijken bestaan uit bewoners die verschillend denken en doen; het is geen homogene groep. Het is de taak van de gemeente om te zorgen dat bewoners goed geïnformeerd zijn over projecten en ontwikkelingen die in hun wijk spelen en dat bewoners de mogelijkheid hebben hun mening en belangen kenbaar te maken. In het concept beleidskader participatie wordt nadrukkelijk gesteld dat de gemeente zich gaat inspannen om de participatieprocessen zo toegankelijk en inclusief mogelijk te organiseren om een hoge mate van representativiteit te borgen. Het is vervolgens aan de gemeenteraad om een afweging te maken tussen de verschillende belangen. Waarbij gezorgd wordt dat voor iedereen helder is waarom bepaalde keuzes gemaakt zijn of voor een oplossing gekozen is.

Overheidsparticipatie

De gemeente werkt aan het overdragen van meer zeggenschap naar bewoners over de inrichting van de wijk en het versterken van eigenaarschap bij ontwikkelingen in hun eigen leefomgeving. Wijkplatforms die een stap verder willen gaan, kunnen hiervoor een aanvraag indienen en in samenwerking met de gemeente kunnen wijkbudgetten voor maatschappelijke initiatieven worden ingezet in de wijk, mits er dat jaar nog budget beschikbaar is. Zie hiervoor het uitvoeringsbeleid voor wijkbudgetten en het uitdaagrecht dat omschreven is in het participatiebeleid.

Evaluatie

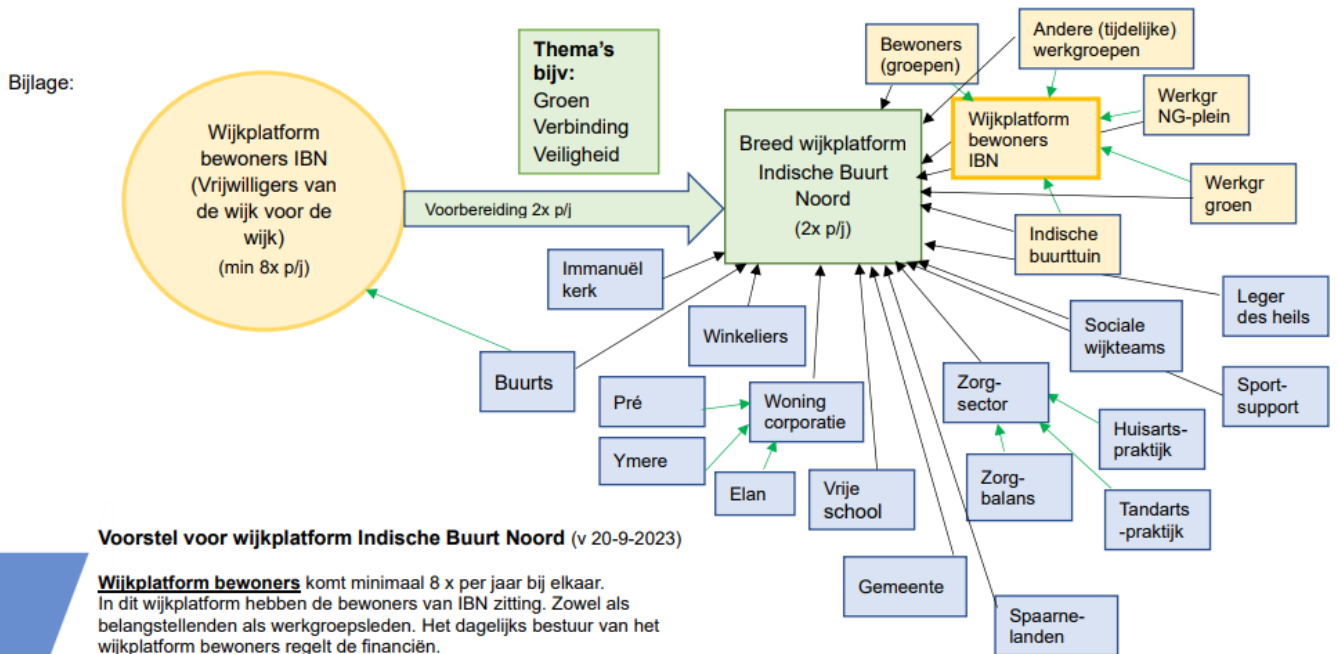
Na afloop van het jaar 2025 – wanneer er twee maal subsidies zijn verstrekt - wordt geëvalueerd in hoeverre de gestelde subsidievoorwaarden in de subsidieverordening wijkplatforms hebben bijgedragen aan de gestelde doelen.

Na afloop van het jaar 2027 – wanneer er vier jaren zijn verstreken na introductie van de wijkplatforms – wordt middels kwalitatief onderzoek geëvalueerd welke vormen en werkwijze succesvol bijdragen aan de gestelde doelen. Hierbij wordt ook geëvalueerd welke bijdrage in geld en middelen gewenst is vanuit de gemeente. Hierbij wordt ook gekeken naar het aantal platforms per wijk.

Bijlage 1 Voorbeeld beoogd wijkplatform Indische Buurt-Noord

Het voorbeeld is opgesteld door de wijkraad Indische Buurt-Noord in overleg met hun wijkpartners.

Voorstel voor wijkplatform Indische Buurt Noord (v 20-9-2023)

Wijkplatform bewoners komt minimaal 8 x per jaar bij elkaar. In dit wijkplatform hebben de bewoners van IBN zitting. Zowel als belangstellenden als werkgroepsleden. Het dagelijks bestuur van het wijkplatform bewoners regelt de financiën. In het wijkplatform bewoners wordt informatie uitgewisseld, problemen/kansen besproken, acties van werkgroepen afgestemd en afspraken gemaakt. 2x per jaar wordt het breed platform voorbereid. Voor die voorbereiding wordt iig samengewerkt met Buurts.

Het breed wijkplatform wordt gevormd door organisaties werkend in de wijk en bewoners. Doel is uitwisseling van informatie vanuit de verschillende geledingen (evt. op basis van vooraf afgesproken thema's) en afspraken voor samenwerking tussen organisaties en bewoners op onderwerpen. Het breed wijkplatform komt 2 x per jaar bij elkaar.

Voorwaarden: financiering van het wijkplatform bewoners, van het breed wijkplatform en van de structurele werkgroepen. Financiering is tbv activiteiten, communicatie (wijkkrant, website, folders, enz), huren vergaderlocatie(s), inhuren andere faciliteiten, nodig voor uitvoer van de werkzaamheden.

Bijlage 2 Toelichting rechtsvormen

Nederland kent een flink aantal verschillende rechtsvormen en subvarianten daarop. Voor de wijkplatforms, die lokaal opereren en primair een maatschappelijk doel hebben, liggen de meer op commerciële ondernemingen gerichte rechtsvormen, zoals de besloten vennootschap, niet voor de hand. De meeste gebruikelijke rechtsvormen voor de maatschappelijke organisaties en netwerkverbanden zijn de stichting, de vereniging en de coöperatie. De laatste twee hebben leden. De coöperatie kan worden beschouwd als een speciale vorm van vereniging die meestal is gericht op de materiële en/of financiële belangen van zijn leden. Bij de vereniging wordt verder nog onderscheid gemaakt tussen de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid en de vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid.

Stichting	Een organisatie met primair een maatschappelijk, sociaal of ideëel doel. Het maken van financiële winst is nooit het doel, maar is ook niet verboden. Stichtingen kunnen eventuele winsten echter niet uitkeren; de winst blijft in de stichting ter besteding aan het maatschappelijke doel. Stichtingen hebben geen leden en worden bestuurd door het bestuur (al dan niet gecontroleerd door een Raad van Toezicht).
Vereniging (met volledige en met beperkte rechtsbevoegdheid)	De vereniging is een rechtsvorm met leden. Verenigingen hebben niet tot doel om financiële winst te maken, maar streven als collectief van leden een bepaald (maatschappelijk) doel na. Verenigingen bestaan in allerlei kleuren en smaken. Voor de rechtsvorm is het onderscheid van belang tussen verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid (de 'formele' vereniging) en die met beperkte rechtsbevoegdheid (de 'informele' vereniging).
Coöperatie	De coöperatie is eigenlijk een vereniging met een bedrijf. De coöperatie heeft als doel, zoals het Burgerlijk Wetboek het zegt, om in bepaalde stoffelijke behoeften van haar leden te voorzien. De coöperatie lijkt daarmee in veel opzichten op de vereniging, maar heeft meer mogelijkheden om bepaalde zakelijke belangen van het collectief te behartigen. Vaak gaat het om collectieve inkoop (wat kostenbesparing oplevert voor de individuele leden) of om collectief ondernemerschap (zoals bij energiecoöperaties) waarbij winsten soms in de een of andere vorm worden uitgekeerd aan de leden.

Voor deze verschillende rechtsvormen worden hieronder, aan de hand van een viertal uitgangspunten, de belangrijkste voor- en nadelen op een rij gezet. Ook is daarbij aangegeven hoe de situatie zou zijn als er geen sprake zou zijn van een rechtspersoon.

Rechtsvorm	Geen/natuurlijk persoon	Stichting	Vereniging (volledig)	Vereniging (beperkt)	Coöperatie
Zo zou het eruit zien:	Het wijkplatform is een losse verzameling van natuurlijke personen en/of lokale rechtspersonen (zoals bedrijven, scholen). Samenwerking is hooguit geformaliseerd via een samenwerkings-overeenkomst	Het wijkplatform is een stichting met een eigen bestuur, en eventueel een Raad van Toezicht. Er zijn geen leden. Bewoners en organisaties kunnen niet in die rol aan het wijkplatform verbonden zijn.	Het wijkplatform is een vereniging die via notariële akte is opgericht. Bewoners en eventueel organisaties kunnen lid zijn van het platform. De algemene ledenvergadering stelt het bestuur aan.	Het wijkplatform is een vereniging die <u>niet</u> via notariële akte is opgericht, maar mogelijk wel is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Bewoners en organisaties kunnen lid zijn van het platform.	Het wijkplatform is een coöperatie die via notariële akte is opgericht. Bewoners en eventueel organisaties kunnen formeel lid zijn van het platform.
#1 Open voor iedereen	Ja, tenzij het netwerkverband zelf anders beslist. Er zijn geen wettelijke kaders.	Nee, tenzij de stichting een informele vorm opzet voor bewoners en/of organisaties om te participeren. Maar formeel zal dat hooguit een adviserende rol zijn. Het bestuur wordt dan ook niet door leden benoemd of gecontroleerd.	Ja, tenzij de vereniging in statuten of beleid anders bepaalt. De vereniging moet in elk geval vaststellen wie lid kan worden en hoe toelating als lid wordt geregeld. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen soorten lidmaatschap. De Algemene Ledenvergadering is het hoogste orgaan, dus de leden beslissen mee.	Ja, tenzij de vereniging anders bepaalt. De informele vereniging heeft in de wijze waarop dat wordt bepaald meer vrijheid dan de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid. Maar het kan ook sneller onduidelijk worden of tot conflict leiden.	Ja, tenzij de coöperatie in statuten of beleid anders bepaalt. Net als bij de verenigingen kan er onderscheid worden gemaakt tussen leden (zoals aspirant-leden en volwaardige leden). De Algemene Ledenvergadering is het hoogste orgaan, dus de leden beslissen (mee).

Rechtsvorm	Geen/natuurlijk persoon	Stichting	Vereniging (volledig)	Vereniging (beperkt)	Coöperatie
#2 Eenvoudige opzet	Ja, er hoeft formeel niets te worden geregeld.	Kost een gang naar de notaris, Verplichting tot inschrijving in het handelsregister. Ingrijpende wijzigingen vereisen vaak aanpassing van statuten. Verplichting tot behoorlijk bestuur (WBTR) en tot het bijhouden van een (financiële) administratie.	Kost een gang naar de notaris, Verplichting tot inschrijving in het handelsregister. Ingrijpende wijzigingen vereisen vaak aanpassing van statuten. Verplichting tot behoorlijk bestuur (WBTR) en tot het bijhouden van een (financiële) administratie.	Schriftelijke of mondelinge overeenkomst ter oprichting. Mogelijkheid tot inschrijving in het handelsregister. Statuten zijn niet verplicht. Let op: de WBTR geldt óók voor verenigingen met beperkte rechtsbevoegdheid	Kost een gang naar de notaris, Verplichting tot inschrijving in het handelsregister. Ingrijpende wijzigingen vereisen vaak aanpassing van statuten (door de notaris). Verplichting tot goed bestuur (WBTR) en tot het bijhouden van een (financiële) administratie.
#3 Geen hoofdelijke aansprakelijkheid	Er is geen rechtspersoon, dus per definitie is er sprake van hoofdelijke aansprakelijkheid (voor eigen handelen)	In principe is er geen hoofdelijke aansprakelijkheid. Een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering is wel aan te raden.	In principe is er geen hoofdelijke aansprakelijkheid. Een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering is wel aan te raden.	Hoofdelijke aansprakelijkheid die enigszins wordt beperkt als de vereniging is ingeschreven in het handelsregister.	In principe is er geen hoofdelijke aansprakelijkheid. Een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering is wel aan te raden. Aansprakelijkheid van leden is statutair geregeld.
#4 Zakelijke rekening	Niet mogelijk	Is mogelijk	Is mogelijk	Soms mogelijk na inschrijving in het handelsregister*	Is mogelijk

*) Bij de vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid bestaat de mogelijkheid om een zakelijke rekening te openen in principe wel, al zullen banken op zijn minst een inschrijving in het handelsregister vereisen. Met die inschrijving alleen is de aanvrager er echter nog niet, omdat in het kader van behoorlijk bestuur door de banken ook kritisch wordt gekeken naar de organisatiestructuur. Een vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid die geen statuten heeft, loopt daarbij een behoorlijk risico om afwijzingen op de aanvraag voor een zakelijke rekening te krijgen.

Bijlage 3 Uitgangspunten subsidieregeling

Het basisbudget wijkplatforms is bedoeld voor financiering van communicatie, organisatiekosten, ondersteuning van activiteiten in de wijk of faciliteren van het netwerk. Het is een subsidie die valt onder de Algemene Subsidieverordening gemeente Haarlem 2021 en de nog te wijzigen subsidieregeling Leefbaarheid en Initiatiefbudget. De subsidieregeling wordt door het college vastgesteld. Binnen de uitvoeringsregeling blijven het tot 1 oktober aparte budgetten met eigen toekenningsregels. Na 1 oktober is eventueel resterend wijkplatformbudget beschikbaar als Leefbaarheid en Initiatiefbudget en inzetbaar voor initiatiefnemers.

Subsidieaanvraag

(De vaste kern van) een wijkplatform kan jaarlijks via een door het college vastgesteld aanvraagformulier 'basisbudget wijkplatforms' een basisbudget aanvragen voor financiering van communicatie, organisatiekosten, organisatie van activiteiten in de wijk of faciliteren van het netwerk. Een wijkplatform zonder rechtsvorm met een rechtspersoonlijkheid wijst een penvoerder aan die belast wordt met de aanvraag en verantwoording van de subsidie.

De subsidieaanvraag bevat minimaal:

- een beschrijving van de samenstelling van de (kern)groep met contactgegevens,
- wie de (beoogde) samenwerkingspartners zijn in of buiten de wijk,
- en een samenwerkingsplan op hoofdlijnen, met informatie over (voor zover bekend) de werkgroepen in de wijk, wijze van communicatie met de wijk en de beoogde organisatiestructuur

Een wijkplatform hoeft niet direct bij de start met alle partijen die actief zijn in de wijk al een samenwerking te hebben. In het samenwerkingsplan staat hoe men dit in alle redelijkheid denkt te bereiken. De gebiedsplannen van de gemeente, Haarlem in Cijfers en de Leefbarometer bieden de wijkplatforms handvatten ten aanzien van de vraagstukken die spelen in de wijk. Een volledig overzicht van alle spelers en initiatieven in de wijk is niet het uitgangspunt. Sommige bewonersinitiatieven zijn van tijdelijke aard en niet iedereen wil overal onderdeel van uitmaken. Daarnaast kost de opbouw van een netwerk tijd.

Opbouw subsidie

Het basisbudget is een subsidie die valt onder de Algemene Subsidieverordening gemeente Haarlem 2021. De subsidieregeling wordt door het college vastgesteld. Het basisbudget bedraagt minimaal 5.000 euro en maximaal 14.000 euro en bestaat uit meerdere componenten (prijspeil 2024):

- een basisbedrag van 5.000 euro dat gelijk is voor ieder wijkplatform;
- een opslag voor wijkplatforms met een bovengemiddeld aantal inwoners;
  - 4.200-6.200 inwoners: opslag van 2.000 euro
  - > 6.200 inwoners: opslag van 3.000 euro
- een opslag voor wijkplatforms met een bovengemiddeld aandeel sociale huurwoningen;
  - 565-1.130 sociale huurwoningen: opslag van 2.000 euro
  - >1.130 sociale huurwoningen: opslag van 3.000 euro
- een opslag voor wijkplatforms met een bovengemiddeld aantal bijstandsgerechtigden.
  - 85-170 personen met een bijstandsuitkering: opslag van 2.000 euro
  - >170 personen met een bijstandsuitkering: opslag van 3.000 euro

Het basisbedrag wordt toegekend per wijkplatform ongeacht het totaal aantal wijkplatforms in Haarlem.

Voorbeelden:

- Een wijkplatform in een kleine wijk met een beperkt aantal sociale huurwoningen en beperkt aantal bijstandsgerechtigden ontvangt alleen een basisbudget van 5.000 euro.
- Een wijkplatform in een grote wijk met bovengemiddeld veel sociale huurwoningen en bijstandsgerechtigden ontvangt een basisbudget van 14.000 euro.

De inwoneraantallen en sociale componenten zijn in te zien via www.haarlem.incijfers.nl. Het gaat om de cijfers over wijken en buurten bij thema's Bevolking, Wonen en Inkomen. De peildatum voor deze aantallen is 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar waar de subsidieaanvraag betrekking op heeft. Het budget voor de wijkplatforms wordt jaarlijks geïndexeerd. Indien een wijkplatform gedurende het jaar start, wordt het basisbudget naar rato berekend over de resterende maanden. In de periode 1 oktober tot 31 december kan geen basisbudget meer voor het lopende jaar aangevraagd worden. Het resterende budget wordt ingezet als leefbaarheid- en initiatiefbudget.

Beoordeling subsidieaanvraag

Het college beoordeelt of de subsidieaanvraag voldoet aan de uitgangspunten in het beleidskader wijkplatforms. Na goedkeuring van het college stuurt het Subsidiebureau de subsidiebeschikking waarin het basisbedrag en aanvullende opslagen die van toepassing zijn direct zijn meegenomen. Het college kan de afdelingsmanager van de afdeling Programma's en Gebieden mandateren om subsidiebesluiten te nemen.

Verantwoording

Wijkplatforms leggen, ongeacht hun rechtsvorm, jaarlijks verantwoording af aan het college over het financiële beleid van het wijkplatform. Goedkeuring daarvan door het college strekt tot décharge van de subsidieaanvrager cq. penvoerder van het wijkplatform. Uitgangspunt is dat de verkregen subsidie doelmatig en efficiënt wordt ingezet voor de wijk. (De vaste kern van) het wijkplatform is verantwoordelijk voor een rechtmatige besteding van het verkregen basisbudget.

Het college behoudt zich het recht voor om op basis van een steekproef of naar aanleiding van signalen uit de samenleving een verantwoording van bestede gelden te vragen. Het college kan gesprekken voeren over het functioneren van het wijkplatform en in het uiterste geval overgaan tot stopzetting van de subsidie. Signalen kunnen vanuit bewoners, andere wijkplatforms, organisaties of de gemeentelijke organisatie zelf komen. Elk signaal kan aanleiding zijn om het gesprek aan te gaan met het betreffende wijkplatform.

Gemeente Haarlem,

Het Beleidskader wijkplatforms is vastgesteld in de gemeenteraadsvergadering van 21 december 2023 en treedt in werking per 1 januari 2024.

Bronvermelding:

Kunstenaar: Guillaume Bijl

Titel: Ein neuer erfolgreicher Tag

Beeldengalerij Haarlem

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

[haarlem.nl](https://www.haarlem.nl)